

השבת של רבי נחמן מברסלב

לזכרון נצח מורינו רבי ישראל בער אודסה, זצ"ל

(אוצר היראה - הודאה, ד')

אם על תודה יקריבנו ...

לעתיד, כל הקרבנות בטליון, כי כל הקרבנות באין לכפר, וזה אין צריכון לעתיד, כי כבר נתכפר הכל, בבחינת **ביום שהוא יבקש עוון ישראל ואינו**.

אבל תודה, הודאה, לספר חסדי השם ונפלאותיו איך שנתהפך הכל לטובה, שדייקא על ידי שהיינו בזה העולם וכל אחד סבל מה שסבל, עד שהרבה נכשלו בעוונותיהם מאד; ועתה נתהפך הכל לטובה, בבחינת **עוונות נתהפכין לזכויות** שיהיה לעתיד על ידי התשובה, שזה בחינת קרבן תודה, שהוא מצה וחמץ, שזה בחינת שמהפכין היגון ואנחה עצמו לשמחה, בבחינת **עוונות נתהפכין לזכויות** כנ"ל - זה לא יתבטל, כי זה יהיה כל חלקי עולם הבא של כל אחד, מה שזכה על ידי העמל של זה העולם דייקא, שזה בחינת **ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה**, שחוטפין היגון ואנחה עצמו לתוך השמחה, ונעשה מהרע כסא להקדושה, שזה יתקיים בשלמות לעתיד לבוא.

אבל כל אחד, כפי מה שזכה להתקרב לצדיקים וכשרים ולקיים עצה זאת בתוך זה העולם, בתוך מרירות הצרות בגוף ונפש וממון, להתגבר ולהפוך הכל לשמחה על ידי זה יזכה לעתיד לזה בשלמות, שזה בחינת **קרבן תודה** כנ"ל.

כל חלב שור וכשב ועז לא תאכלו

(אוצר היראה - אמת וצדק, צ"ב)

יש שני מיני קליפות, היינו בחינת קליפת לבן ובחינת קליפת עשו, ומקליפות לבן נמשכין העוונות שבשוגג שנעשין על ידי שכחה ובבלבול הדעת, ומקליפת עשו נמשכין הזדונות.

והנה, אף על פי שבדאי עוון מזיד חמור ופוגם יותר מהשוגג, אף על פי כן בבגל יותר להתגבר כנגדו ולמנוע עצמו ממנו מאחר שידוע שהוא עברה; אבל מקליפת לבן שמכשיל את האדם בשגגות, מזה קשה מאד להנצל, כי מערב ומבלבל את הדעת עד שנכשל ממילא, ועל כן צריך סיוע דלעלא להנצל מזה.

ועל ידי שנוהרין בשלמות מאסור חלב, על ידי זה נצולין מקליפת לבן; ועל ידי שנוהרין בשלמות מאיסור אכילת דם, על ידי זה נצולין מקליפת עשו.

כל חבל וכל דם לא תאכלו ...

(אוצר היראה - רצון וכיסופין, י"ד)

על ידי אכילת חלב, על ידי זה נסתמין שבילי השכל, עד שאי אפשר ליישב אפילו הקושיות שאפשר למצוא עליהם תשובה. ועל ידי אכילת דם, על ידי זה מתגברין עליו אלו הקושיות שנמשכין מבחינת חלל הפנוי, שבאמת אי אפשר למצוא עליהם שום תשובה, עד לעתיד לבוא.

וזה בחינת איסור חלב ודם, כי על ידי שנוהרין מאכילת חלב, על ידי זה נתתקן הדעת ונפתחין שבילי השכל ליישב אלו הקושיות שאפשר ליישבן.

ועל ידי שנוהרין מאכילת דם, על ידי זה מכניעין הדמים הרעים ומוציאין הדיבור מבחינת גלות מצרים, זוכין לתקן האמונה בשלמות, עד שלא יסתכל כלל על אלו הקושיות שאי אפשר ליישבן.

סיפור

(כוכבי אור - אנשי מוהר"ן, ד')

© שמעתי מאנשי שלומנו, המעשה שרבינו זצ"ל, היה פעם אחת בתענית אסתר בקאמיניץ, ונכנס להשוחט-ובודק, וביקש ממנו שרוצה ללון אצלו. והוא, מרוב טרדתו בשחיתת העופות והכנה לפורים, דחה אותו, ואמר: **אין מקום אצלי!** והלך רבינו ז"ל מאתו.

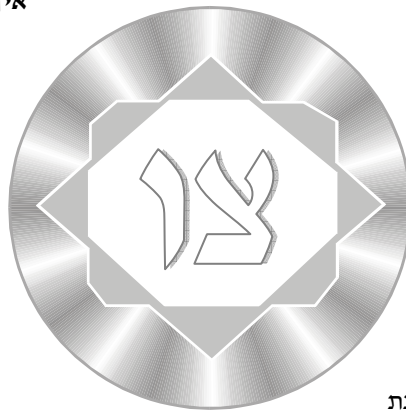
© ובלילה, קודם קריאת המגילה, והבעל קורא היה השוחט-ובודק הני"ל, הביט על האנשים שבאו לשמוע המגילה, שייקח מהם מעות מגילה, ראה את רבינו ז"ל, עומד ומביט באיזה מגילה, והוטב בעיניו מהות רבינו ז"ל, והתחרט מאד על שלא מילא בקשתו להתאכסן אצלו, והסכים תכף בלבו שאחר קריאת המגילה, יקח אותו לביתו. אבל, תיכף אחר קריאת המגילה, יצא רבינו ז"ל, ולא ראה אותו עוד; והיה להשוחט-ובודק יסורים גדולים, ולא היה יכול לילך לביתו, מחמת גודל הצער, ולקח שני בני הנעורים, והלך לחפש אותו, וחיפשו אצל כל בעלי מלון והכנסת אורחים, ולא מצאו אותו.

© ורבינו ז"ל הלך לאיזה איש קמצן, ואמר לו - שיתאכסן אצלו ובשביל זה הוא מבטיחו עשירות - ונכנס מאד בלבו, וקיבל עליו תיכף (אף שלא היה דרכו בכך) כי אור רבינו ז"ל התנוצץ במוחו, כאילו רואה העשירות בעיניו ממש וכו'. ושלח את בתו, בכמה פעמים, להביא מרקחת ומשקה לכבוד האורח.

© והשוחט-ובודק הני"ל ראה את הבתולה הני"ל, הולכת בכמה פעמים כנ"ל, ושאל אותה: **מה זאת אצלכם וכו'?** וספרה לו. והלך תיכף עם הבני הנעורים לשם ונכנסו, והם עמדו בחוץ, ואמר רבינו זצ"ל שיכנסו גם הם, ונכנסו. והוכיח אותו רבינו ז"ל, ואמר לו: **היתכן איך לוקחים איש זקן ומרימים את זקנו ושוחטין אותו בסכין פגום?!** ואמר [השוחט-ובודק]: **מדוע**

בסכין פגום? ואמר רבינו ז"ל שהוא ישאר פה, וישלחו את הבני הנעורים, להביא את הסכין; וכן הוה, שהסכין היה פגום. ו[השוחט-ובודק] נתעלף והעירוהו, ואמר לו רבינו ז"ל שיסע אצלו על ראש השנה...

© ועבר זמן רב ולא נסע, עד שנחלה וקבל על עצמו שכשיבירא יסע, וכן גם אחר כך לא קיים, עד שאשתו הכריחתו ונסעה עמו, ורבינו ז"ל צוה עליו שיהיה לו ודוי דברים וכו' וכמדמה שהוכרח להתפטר מחזקת שחיתו.

פורים

(אוצר היראה - פורים, י"ח)

© עיקר תוקף מלחמת עמלק שבכל דור הוא, כי בכל דור מוכנת הגאולה לבוא על ידי הצדיק האמת הגדול במעלה שבכל דור, שהוא בחינת משה-משיח, והוא בחינת הראש-בית של כל העולם, ושם השם משותף בשמו, והוא היסוד הפשוט אשר ממנו נמשכין כל הארבעה יסודות בשורשן, וכל העולמות כולן וכל חיותם, הכל נמשך על ידו. ואם זה הצדיק היה נתגלה בעולם וכל העולם היו מקורבין אליו באמת, בוודאי היה העולם כבר מתוקן בשלמות.

© אך עיקר העיכוב על ידי המחלוקת העצום שמכניס הבעל דבר בעולם ומסיתין לחלוק דייקא על הצדיק הזה ביותר, שזה עיקר מלחמת עמלק, שכל מלחמתו להסתיר ולהעלים שם הצדיק הזה שהוא הראש-בית האמתי, ולהעמיד ראשים דסטרא אחרא, חס ושלום, כמו ראשי הפילוסופים והאפיקורסים, אשר פרסום שמם נמשך משם הטומאה, משמות החיצונים.

© ולפעמים, כשרואה שאי אפשר לו להפוך האמת לגמרי, לעשות רשע גמור לראש ומפורסם - כי בודאי לא יטעו בו בני ישראל הכשרים - על כן הוא משתדל בתחבולותיו להתלבש באיזה איש כשר, או אפילו בצדיק שאינו גמור, שיש בו אחיזת הרע ואין לו כח להוציא את ישראל בשלמות מרע לטוב, והבעל דבר מכניס בלבו שיחלוק על זה הצדיק הגמור שזכה לבטל הרע בתכלית, והוא הראש-בית האמתי. והבעל-דבר מגדיל שמו ופרסומו של זה החולק על הצדיק האמתי, כי הוא מרוצה שכל העולם יתקרבו לראשים כאלו, אף על פי שהם צדיקים קצת, כדי להרחיקם מהצדיק הגדול, ראש-בית האמתי, שכל תיקון נפשות ישראל ותיקון העולמות על ידו.

ומזה נמשך גם בחינת מחלוקת קורח ועדתו, שהתלבש עצמו הבעל-דבר בהם ורצה להגדיל שמש, כי הם היו קריאי מועד אנשי שם, ונתן בלבם שיחלקו על משה רבנו, עליו השלום, שהוא כלל ושוורש ויסוד של כל התורה הקדושה, וכל זה נמשך מבחינת קליפת עמלק הני"ל. ומחמת שכל מלחמתו של עמלק הוא כנגד בחינת משה רבנו עצמו, להסתיר ולהעלים שמו, חס ושלום, על כן לא יכול משה בעצמו להלחם עמו בפועל ממש, כי אין חבוש מתיר את עצמו מבית האסורים, כי איך אפשר להצדיק להגדיל ולפרסם שם עצמו!!

על כן, צוה [משה] לתלמידו יהושע: **צא הלחם בעמלק!** כי התלמידים של הצדיק - שהם בחינת יהושע - הם צריכים להשתדל בכל התחבולות, לפרסם ולהגדיל שם הקדוש והנורא של הצדיק האמת בעולם, כי דייקא על ידי התלמידים יכולין לידע גדולת הצדיק, והכל בכח הצדיק בעצמו שהוא בחינת משה, שזה בחינת: **והיה כאשר ירים משה ידו וכו'**; רק אף על פי כן המלחמה בעצמה לפרסם ולהגדיל שם הצדיק בפועל הוא צריך שיהיה נעשה על ידי התלמידים בחינת יהושע. ומחמת שכל מלחמת עמלק שבכל דור הוא להעלים שם השם, שהוא בחינת שם הצדיק האמתי הני"ל, על כן צוה השם יתברך למחות שמו וזכרו של עמלק מן העולם. ועל כן שמענו מרבינו זצ"ל, שעסק פעם אחת בפורים לתקן פגם קורח, כי הכנעת קליפת עמלק בפורים ותיקון פגם קורח שחלק על משה, הכל בחינה אחת כני"ל (הלכות שבת ח' - אותיות ט' י' י"א י"ב).

צדקה וחסד

(אוצר היראה - צדקה וגמילות חסדים, צ"ג)

עיקר המשכת השגחה שלמה, שהיא בחינת כפילת הראות, בבחינת הבטה והשבת ההבטה כמבואר בפנים, עיקר דבר זה ממשיכין על-ידי צדקה. ועל כן נאמר בצדקה לשון כפול: **נתון נתון**, ודרשו רבותינו ז"ל: יתן ויחזור ויתן, כדי להמשיך השגחה שלמה שהיא בחינת כפל.

ועל כן שקולה צדקה ככל התורה, כי על ידה ממשיכין התורה - שהיא בעצמה בחינת ההשגחה כמבואר בפנים, ועל-כן כל מצוות התורה הם בבחינת כפל, כמו שדרשו רבותינו ז"ל: **כי כל ביתה לבוש שנים - אל תקרי שנים אלא שניים**, נתון נתון הענק תעניק וכו', כי היא בבחינת ההשגחה שלמה שהיא בחינת כפילת הראות.

ומחמת שעיקר השגחה שלמה נמשך על-ידי צדקה, על-כן על-ידי צדקה נמשכין כל ההשפעות שבאים על-ידי השגחה שלמה, ומחמת שעיקר אור ההשגחה מאיר בארץ ישראל כמו שנאמר **עיני ה' אלקיך בה**, על-כן **אין צדקה כצדקת ארץ ישראל**, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (הלכות גניבה א' - אות ג').

עצות

(לקוטי עצות - שמחה, י"ב)

ריקודין של מצוה, כגון ששותה יין בשבת ויום טוב או בחתונה של מצוה או בשארי סעודות מצוה, ושותה במידה וכוונתו לשמים - לזכות לשמחת ישראל, לשמוח בהשם יתברך אשר בחר בנו מכל העמים וכו', ונתעורר לשמחה על-ידי זה, עד שנמשך השמחה לתוך הרגליו, דהיינו שמרקד מחמת שמחה, על-ידי זה מגרש החיצונים הנאחזים בהרגליו, וממתיק ומבטל כל הדינים, וזוכה לקבל כל הברכות. וההתלהבות הזאת של הריקודין היא **אשה ריח ניחוח לה'**. אבל מי שמרקד בהתלהבות היצר היא בחינת אש זרה, והיין ששותה הוא בחינת יין המשכר שמשם אחיזת החיצונים חס-ושלום. נמצא שריקודין דקדושה ממתיקין הדינים כמו פדיון.

תפילה

(לקוטי תפילות א' - מ"א)

יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שתרחם עלי ותזכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להיות שמח תמיד בשמחה של מצוה, ואגיל ואשמח בך ובישועתך תמיד, על כל החסדים אשר עשית עמנו, אשר בחרת בנו מכל העמים ורוממתנו מכל הלשונות וקדשתנו במצוותיך וקרבנתו מלכנו לעבודתך, ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת. ואזכה ברחמיך לזכור הטובה והחסד הגדול הזה תמיד,

ולשמוח בזה מאוד תמיד, בכל יום ובכל עת ובכל שעה, וביותר בשבתות וימים טובים. כי אין שיעור וערך לרבו החסדים והטובות אשר אתה גומל עמי בכל עת, מה רב טובך אשר עשית עמי, **מה אשיב לה' כל תגמולהי עלי**. אילו כל הימים דיו וכל אגמים קלמוסין ובני אדם לבלרים ולשונוות מקלסים, לא יספיקו לבאר ולספר אחת מני אלף ורבבות רבוי הטובות והחסדים וההצלחות והישועות הגדולות והנוראות, נסים רבים ונפלאות, פלאי פלאי פלאות, אשר הפליא חסדו עמנו אדון הצבאות, אשר הציל נפשנו מכל התלאות וההרפתקאות, **רבנות עשית אתה ה' אלוקי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אליך אגידה ואדברה עצמו מספר**.

על כן בודאי, חובה עלי בכל עת לזכור טובותיך וחסדיך התמידיות והמתחדשות עלי בכל עת תמיד, ולשמוח בישועתך תמיד.

נא אב הרחמן, עזרני וזכני שאהיה בשמחה תמיד, ואזכה לעורר עצמי תמיד לשמחה גדולה, בפרט בשבתות וימים טובים. ואזכה שיתלהב לבי מאוד מאוד על-ידי השמחה דקדושה בהתלהבות הלב ובהתעוררות גדול, ובתשוקה וחשקה וחפצה וחמדה גדולה לשמך ולעבודתך באמת ובאמונה בקדושה ובטהרה גדולה, עד שימשך ההתלהבות הלב לתוך רגלי, עד שאזכה להרים את רגלי בשמחה גדולה, ואזכה לרקודין דקדושה בשמחה גדולה, ובפרט בשבתות וימים טובים, וימים שעשית בהם נסים לישראל.

ותצילני משכרות תמיד, ותשמרני ותצילני ברחמיך מיין המשכר ומהתלהבות הלב ורקודין הנמשכין מהסטרא אחרא, חס ושולם, ולא יהיה לי שום התלהבות היצר לשום תאוה כלל, ותזכני ליין **המשמחה אלוקים ואנשים**. ובכל עת שיהיה ההכרח לשתות יין ושכר בשבתות וימים טובים ובכוס של ברכה, תזכני שתהיה שתייתי בצמצום גדול, רק כדי להרחיב דעתי בקדושה גדולה ולבוא לשמחה של מצוה, לשמחה אמתיית דקדושה על-ידי-זה, להתלהבות הלב דקדושה, שיתלהב לבי בקדושה גדולה לשמך ולעבודתך באמת כרצונך הטוב. ותשמרני ותצילני ברחמיך משתיה מרובה, ולא אבוא לידי שכרות לעולם. חוס ורחם עלי וזכני שיהיה לי כח לעורר שורש יין המשמח, כמו שכתוב: **ויין ישמח לבב אנוש**.

ותשמח את לבבי תמיד בקדושה גדולה באמת, עד שאזכה לרקודין דקדושה. ועל-ידי הרקודין בהתלהבות הלב דקדושה על-ידי יין המשמח, אזכה ברחמיך להמתיק ולבטל כל הדינים הנאחזין בעקבים וברגליו, ותתן לנו כח לבטלם ולשברם ולהמתיקם, ויתבטלו כל הדינים מעלינו ומעל כל עמך בית ישראל, מעתה ועד עולם. ותמשיך עלינו ברחמיך שורש הבכורה והברכה, ויקויים בנו מקרא שכתוב: **בני בכורי ישראל**. ונאמר: **אף אני בכור אתנהו עליון למלכי ארץ**. ותמשיך עלינו שפע טובה וברכה ורחמים וחיים ושלוש וכל טוב תמיד, ותמשיך שלום בעולם, ותבטל כל מיני מחלוקת מן העולם...

מכתב

(מספר אבי הנחל - מכתב מ')

ב"ה, כ"ו אייר תש"ך. תל אביב.
לבי יקרי, מר ..., שזכה לטעום נעימת האמת, הברור והודך, והתעורר באש הבורע בלבו, והלהיב את נשמתו ומחשבתו, לחשוב מחשבות עמוקות ועצות ותחבולות רבות, להגדיל ולפרסם את שם הצדיק האמת, הממשיך עלינו אורו של משיח. ומבטל בסיטול גמור, הטינופות וזוהמת מינות ואמונות כוזביות המחשיכים עיני ישראל ומעלימים ומסתירים אור הצדיק האמת ומפרידים הרגלים מן הראש, היינו, שעושים פירוד בין כלל ישראל שהם בחינת רגליו ובין הצדיק, שהוא הראש, ראש בני ישראל שעל ידי זה נתגבר חכמת הפילוסופיא בעולם ונתרבו ספרי מינות וכפירות, שמטילים שנהא ואיבה בין ישראל לאביהם שבשמים. שלום וחיים וכל טוב.

בעוצם שפלותינו בדור היתום הזה, בגודל עומק תכלית תכלית הירידה בכפירות ואמונות כוזביות. וכולנו כצאן תעינו, עד שבאנו אצל הקצה והסוף של ישראל. במקום שגבול ישראל כלה, ששם מסיים קדושת ישראל, שמשם ולהלאה אין מתפשט קדושת ישראל.